

Sloupnický

Ročník 17 — Srpen 2015
Časopis obce Sloupnice

PELMEL

K něčemu se vám přiznám, snad se mi za to nebudete smát. Nemám rád myši. No dobře, možná se jich i trochu bojím. Ale jiná havěť jako pavouci, mýry, žáby mi nevadí. Nevím, kde se to ve mně vzalo, na žádný fatální zážitek si nevzpomínám. Možná jsem k tomu přišel jako malé dítě, když do domu jedna myš vběhla a rychle se míhala jako stín tu pod skříň, hned zase za gaučem a já se klepal, jestli si na mě nepočká v posteli a nepoškrábe mě svýma pracičkama. Jak jsem rostl, trochu jsem se toho odporu zbavil. Dokonce jsem jednou vzal do ruky malého černého potkana, kterého do školy přinesl kamarád, ale to jen proto, abych zapůsobil na krásnou spolužačku, jíž ten hlodavec přišel „táááák roztomilej“. Osud mi ale přichystal těžší zkoušku.

Když jsem dospěl, ale ne úplně, vyrazili jsme s manželkou (tehdy ještě přítelkyní) na Nový Zéland. Našli jsme si tam práci jako sběrači jablek a ubytovali se v motelu, ve kterém jsme byli jedinými hosty. Majitelé se po sezóně chystali na jeho rekonstrukci, ale s vidinou dodatečného zisku pro nás ještě jeden pokoj nechali zařízený. Byla v něm dvojpostel, kompletní diskografie Beatles na gramodeskách, zařízená kuchyň, houpací křeslo, přímotop a – myš! Poprvé jsem ji uviděl ve večerním šeru, kdy jsme se ukládali ke spánku. Z nějaké díry pod kredencí vklouzla dovnitř, přešla celou kuchyň a jinou dírou zalezla do skříňky s potravinami. Polil mě studený pot, ale namluvil jsem si, že to byl jen přelud z únavy po náročném dni. Ráno už jsem si nic nalhávat nemohl. Myš vylezla ze skříňe a stejnou dírou, kterou večer přišla, zase zmizela. Rozkousané pečivo vyvrátilo poslední zbytky naděje, že se mi to celé jenom zdálo. Prvním řešením, které nás napadlo, bylo přestěhování potravin ze spodní kredence do horní, tam nemá šanci vylézt. Večer ve stejnou dobu přišla zase. Nelenila a zaplula do spodní skříňky. Žádnou škodu už sice nenapáchala, ale tiché šouravé pohyby, které se v mých uších měnily v nesnesitelný randál, mě vybičovaly k činu. Začal boj na život a na smrt. Ještě než jsme odjeli do práce, nalíčili jsme v kredenci pastičku. Nebyla to ta klasická se silným pérem, které nedá hlodavci žádnou šanci, ale taková „humánnější“, celoplastová, co tu myš taky sklapne, ale přitom nerozmasakruje. Netrpělivě jsme se po práci vrhli ke skříňce, tedy moje žena, já jsem to jistil zpovzdálí, ale pastičku jsme našli nedotčenou. Že bychom toho hlodavce vystrašili? Kdepak, jen co jsme se uložili ke spánku, šup, a byla tam zas. Mohli bychom si podle ní řídit hodiny. Nastala noc, v níž by mohl napsat scénář kultovního hororu nějaký myší Hitchcock. I přes rozčilení z nadcházející rozhodující bitvy se mi podařilo usnout. Hluboko v noci mě probudilo cvaknutí a jemné písknutí. Je po všem, zaradoval jsem se. Jenže v tu chvíli se ze skříňe začalo ozývat zběsilé škrábání a další zvuky, které jsem nedokázal identifikovat. Nenašel jsem odvahu zajít se podívat pravdě do očí. Zvuky na chvíli ustaly, pak zase šramocení... Zacpal jsem si uši polštářem, přepočítal snad všechny ovce, co se na Novém Zélandu pasou, a našel útěchu ve spánku. Ráno jsem vybudil ženu, aby se podívala do kredence. Otevřela dvířka a – přihrádka, kam jsme umístili past, byla prázdná. Ani myš, ani pastička! Obě dvě nás vyděsily hned vzápětí. Ve spodní části skříňky se pohnula naše nevíтанá spolubydlící s čumákem secvakaným pastičkou. Uskočili jsme, myšo-past vylezla a zůstala stát uprostřed kuchyně. Zatímco přítelkyně naprosto nemístně křičela, jak je ta chudinka utýraná, podával jsem jí smeták, aby tu havěť dobila. To rozhodně odmítla a pro mě nepochopitelně pastičku otevřela. Z bezpečné vzdálenosti jsem pozoroval, jak omráčená a vysílená myš zmateně chodila po kuchyni a pak si to zamířila ven nikoli svou obvyklou cestou, ale přímo dveřmi. Když jsme se z toho thrilleru vzpamatovali, ubezpečili jsme se, že po takové lekci se ta myš našemu motelu nadosmrtně vyhne. Nevyhnula. Večer u nás byla zas. Ahoj, jak se vede? Druhý den, když jsme byli v práci, sklapla pastička nalíčena v cestě mezi vstupní dírou a kredencí a ukončila jeden mizerný myší život. Jenže ne ten, o který jsme už několik dní usilovali. Naše přítelkyně přece chodí až večer. Snad už mi ani její přítomnost nevadila. Asi jenom z principu, že náš boj nevzdáme, jsme ráno, jen co s klidem opustila svou noclehárnu, pořádně ucpali díru, kterou používala jako vstup do našeho pokoje. A hádejte, co se stalo pak. Nic. Nepřišla! Nedostala se k nám. Vzal jsem si z toho vysilujícího souboje jedno životní ponaučení. Problémy se nejspíše vyřeší tam, kde vznikají. Krásný zbytek léta bez myší.

O místní pouti

Jako kluk jsem věděl, že začátkem srpna bude pouť. A že to je zároveň dobře i špatně. Dobře proto, že přijedou kolotoče, houpačky a střelnice, špatně proto, že po pouti se už za chvíli půjde do školy. A ještě si pamatuju, že v kostele bylo slavnostně nazdobeno a víc lidí než obvykle. Tak mě napadlo, že se pokusím zjistit víc.

Nejprve obecně – pouť je od slovesa putovati, logicky tedy, kam, za čím. Slovník říká: nábožensky motivovaná návštěva svatých míst, je rozšířena ve všech náboženstvích na základě přesvědčení, že božstvo

je na určitých místech přítupnější. K r e s t a n y od počátku nejvíce lákala (a stále lákají) místa spjatá s životem, smrtí a zmrtvýchvstáním Ježíše. Potom se přidaly apo-

štolů (Řím, Santiágo de Compostela) a mučedníků. S rozšířením křesťanství vznikl zvyk stavět každou obec pod ochranu (patrocinium) nějakého svätce, jehož relikvie se pak obec snažila získat. U nás je patronem farnosti sv. Mikuláš (to by nám na kolotoči zashlo za nehty). A protože dříve, když se ještě lidi neměli tak dobře jako dnes, bylo stále o co prosit a před čím se nechat ochraňovat, bylo dobré mít patronůvíc. A to už se dostávám k té sväté Filoméne.

V roce 1802 byly při vykopávkách v římských katakombách nalezeny ostatky. Při jejich ohledání bylo zjištěno, že patří třinácti až čtrnáctileté dívce jménem Filoména, která zemřela mučednickou smrtí. Žila v době císaře Diokleciána (u moci 284–305). Její otec vládl malému státu v Řecku. Na jakési politické jednání do Říma vzal dceru s sebou a to neměl dělat. Císaři se zalíbila a chtěl ji za ženu. Filoména odmítla, protože se již předtím zaslíbila Bohu. Císař, který nebyl zvyklý, že se mu jeho přání neplní, nechal dívku uvěznit a mučit. A protože i po čtyřiceti dnech stále odmítala porušit svůj slib čistoty, skončila na popravišti.

První místo, kde byla v Čechách svätá Filoména uctívána, je nedaleký Koclířov. Bylo

to někdy v roce 1838. Ze Sloupnických kronik máme zprávu o první velké pouti za faryáře P. Jana Buřvala z roku 1849. A zní až neuvěřitelně. V neděli se tu sešlo 16 velkých procesí z okolí, což bylo prý až 10 000 věřících. A jelikož oslavy trvaly celý týden, vystřídalo se tu 15 000 poutníků. No, popravdě, nedokážu si to okolo toho našeho kostelíčka představit. Na druhou stranu si jistě ještě mnozí pamatují, jak slavné a velké byly poutě v nedalekých Končinách, kde se za normálních okolností do kapličky vejde stěží třicet človíčků. Velikým ctitelem a propagátorem sväté Filomény byl také P. Jan Alois Dremel, který ve Sloupnici působil v letech 1855–1875. Ten, kromě toho, že se zasloužil o postavení našeho kláštera, shromáždil ve Sloupnici ostatky ještě několika jiných svätců a snil o tom, že zde bude vyhlášené poutní místo. V té době se kromě liturgického svätku sväté Filomény 11. srpna slavil také sväték nalezení jejich ostatků – 25. května.

A s čím se věřící ke sväté Filoméne obraceli a stále obracejí? Je patronkou dětí, novorozenců, mládeže, zejména dívek, ochránkyní mladých manželských párů, pomocnicí proti neplodnosti. Mohou se na ni obracet také studenti a kandidáti různých zkoušek, je však i přímlyvkyní podnikatelů a pomocnicí ve finančních potřebách.

Tak už víte, za kým vždy neděli po 11. srpnu putujeme? –JaN-

Probíhá rekonstrukce sokolovny

V druhé polovině června začaly práce na rekonstrukci sociálního zařízení v sokolovně. Firma MEJTOSTAV Vysoké Mýto, vítěz výběrového řízení, nejprve provedl zasypání stávajících jímek stavební suti, která vznikla vybouráním starého sociálního zařízení. Následně bylo provedeno odizolování podlah a částečně i obvodových stěn. Koncem července proběhlo zdění venkovního přístavku a zdění příček ve vybouraných prostorech. V rekonstrukci již došlo k několika změnám oproti projektu. Změny si vynutil stav, s nímž se dříve nepočítalo. Jednalo se mimo jiné o vybourání stropu u „galerky“, který by dle statika neunesl zátěž příček, jež budou ve druhém podlaží. Dále došlo k výměně několika oken, které neodpovídají požadavkům památkářů. Celá rekonstrukce by měla být hotova do konce srpna. Chtěl bych poděkovat panu Františku Zachařovi a Davidu Millichovi, kteří se o průběh rekonstrukce v maximální míře starají.

Stavební práce probíhají na sokolovně i evangelickém kostele.

Jak likvidovat odpadní vody?

Na jiném místě v tomto Pelmelu je článek o povinnosti při zneškodňování odpadních vod. Je třeba si ho pozorně přečíst a hlavně se jím řídit. Jsem si vědom, že valná většina obyvatel toto opatření nepřivítá kladně, ale zákon je tak postaven a nezbývá než ho dodržovat. Čistička odpadních vod v Dolní Sloupnici je v provozu již skoro rok. Bylo provedeno vyhodnocení provozu se zjištěním, že je možné navázat odpadní vody (fekálie) i od majitelů nemovitostí, které mají jímku na vyvážení. Objednat vývoz odpadních vod je možné na obecním úřadu na tel. 465 549 122 nebo 465 549129 nebo u pana Milana Švece na tel. 777 337 217. Cena za likvidaci odpadních vod je stejná jako u majitelů nemovitostí, které jsou připojeny na veřejnou kanalizaci, to je 35,35 Kč/m³ včetně DPH. Cenu za odvoz odpadních vod si účtuje dopravce.

V minulém čísle PELMELU jsme upozorňovali majitele nemovitostí, kteří mají možnost se na kanalizaci napojit, aby tak neprodleně učinili. Někteří berou i osobní dopis k napojení na lehkou váhu, proto budou obesláni dalším dopisem, ve kterém budou vyzváni k napojení na kanalizaci do konce září letošního roku. Pokud tak neučiní, bude s nimi zahájeno správní řízení, ve kterém majitelům nemovitostí hrozí finanční postih za nedodržení povinnosti tak, jak je uvedeno v zákoně č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích ve znění pozdějších předpisů v souladu s ustanovením § 3, odst. 8. Věřím, že majitelé nemovitostí, kterých se to týká, nenechají dojít věci až do této krajní situace.

Dále obecní úřad může požadovat od majitelů nemovitostí, kteří se nemohou připojit na kanalizaci, doklad o likvidaci odpadních vod na obecní čističce. Příslušný stavební úřad může

také po majitelích nemovitosti požadovat doklad o nepropustnosti jímky.

Majitelé septiků by měli mít povolení od vodoprávního úřadu k vypouštění odpadních vod do vod povrchových. Sediment ze septiků se dá rovněž likvidovat na ČOV, ale nesmí být starší než půl roku. Je-li starší, nelze ho likvidovat v čističce, protože by došlo k likvidaci bakterií a následné nefunkčnosti čističky. Majitelé septiků by se o jejich stav měli více zajímat.

A jak bioodpad?

Zdrně se rozjela akce s likvidací bioodpadu v obci. Kontejnery jsou rozmístěny po obci v určitých vzdálenostech. Nelze vyhovět všem obyvatelům, aby měli ke kontejnerům stejně daleko. Po složitějších začátcích, kdy si občané pletli bioodpad s komunálním odpadem, se začíná stav zlepšovat. Na kontejnery byly umístěny letáky, ve kterých obyvatele vyzýváme, aby do kontejnerů neházeli vyřezané náletové dřeviny, ale ponechali je mimo kontejner. Budou seštěpkovány a následně zlikvidovány.

Dnes již je jasné, že mikroregion Orlicko-Třebovsko dostane dotaci na nákup kompostérů. Ze Státního fondu životního prostředí byla přidělena dotace. Byla také sepsána poptávka na dodavatele kompostérů. 4. září 2015 proběhne otevírání obálek a poté bude vyzván vítěz výběrového řízení k plnění dodávky. Vzhledem k dodání velkého množství kompostérů se předpokládá, že budou dodány až v listopadu letošního roku. O průběhu realizace této akce budete průběžně informováni. Zájemci o kompostéry se stále mohou hlásit na OÚ Sloupnice na tel. 465 549 122 nebo 465 549 129.

Z jednání obecní rady a zastupitelstva

- Na základě požadavků obyvatel z horní části obce Vesnička jedná obec s odborem dopravy v Litomyšli o umístění dopravního značení na místní komunikaci od Kalivodových na sídliště. Požadavek občanů je, aby část komunikace od Kalivodových k Tašnerovým byla pouze pro pěší. Na sídliště se bude jezdit pouze od Šillero-vých a u Matouškových bude točna.
- Obec každoročně finančně přispívá složkám působícím v obci na jejich činnost. Letos bylo mezi složky rozděleno 146 tisíc korun. Příspěvek je vázán na odevzdání zprávy o činnosti za rok 2014 pro potřeby kroniky. Vyúčtování dotace je nutné předložit do konce listopadu letošního roku.
- Ředitel Domova pro seniory ve Sloupnici zaslal na radu obce žádost o opravu chodníku od domova k nákupnímu středisku. Chodník je v dezolátním stavu a neumožňuje bezpečné užívání obyvatelům domova, kteří jsou odkázáni vozík. V současné době se k případné opravě vyjadřuje Správa a údržba silnic Ústí nad Orlicí.
- Rada obce schválila provést sadovou úpravu vedle asfaltového hřiště ve Vesničce. Obec nechala vypracovat projekt firmou Jan Vavřín Litomyšl. Realizace by se měla provést během srpna.
- Začátkem července byla na budově obecního úřadu vyměněna okna a dveře firmou Gerappa Ústí nad Orlicí. Na přelomu srpna a září bude provedena oprava fasády.

JOSEF ŠKEŘÍK, STAROSTA OBCE

Povinnosti při zneškodňování odpadních vod

(upraveno v zákoně č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů, v platném znění)

Zákon umožňuje odpadní vody akumulovat v bezodtoké jímce nebo odpadní vody vyčistit (v ČOV, případně septiku) a následně vypouštět do vod povrchových nebo podzemních. Přitom musí být splněny následující podmínky:

Septik, ČOV

Je třeba mít povolení podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, v platném znění – k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních.

§ 38 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, v platném znění – kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování v souladu s podmínkami stanovenými v povolení k jejich vypouštění. Při stanovování těchto podmínek je vodoprávní úřad povinen přihlížet k nejlepšímu dostupným technologiím v oblasti zneškodňování odpadních vod, kterými se rozumí nejúčinnější a nejpokročilejší stupeň vývoje použité technologie zneškodňování nebo čištění odpadních vod, vyvinuté v měřítku umožňujícím její zavedení za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek a zároveň nejúčinnější pro ochranu vod.

§ 38 odst. 4 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, v platném znění – kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních, je povinen v souladu s rozhodnutím vodoprávního úřadu měřit objem vypouštěných vod a míru jejich znečištění a výsledky těchto měření předávat vodoprávnímu úřadu, který rozhodnutí vydal, příslušnému správci povodí a pověřenému odbornému subjektu. Vodoprávní úřad tímto rozhodnutím stanoví místo a způsob měření objemu a znečištění vypouštěných odpadních vod a četnost předkládání výsledků těchto měření. Odběry a rozbor

ke zjištění míry znečištění vypouštěných odpadních vod mohou provádět jen odborně způsobilé osoby oprávněné k podnikání (dále jen „oprávněná laboratoř“).

Jímka

§ 38 odst. 6 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, v platném znění – kdo akumuluje odpadní vody v bezodtokové jímce, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování tak, aby nebyla ohrožena jakost povrchových nebo podzemních vod, a na výzvu vodoprávního úřadu nebo České inspekce životního prostředí prokázat jejich zneškodňování v souladu s tímto zákonem.

Pokud je v obci vybudována kanalizace pro veřejnou potřebu (dle zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů, v platném znění v souladu s ustanovením § 3 odst. 8 – **obecní úřad může v přenesené působnosti rozhodnutím uložit vlastníkům stavebního pozemku nebo staveb, na kterých vznikají nebo mohou vznikat odpadní vody, povinnost připojit se na kanalizaci, kdy je to technicky možné.**

Pokud je vydáno rozhodnutí o povinnosti připojit se na kanalizaci, vodoprávní úřad může platné povolení k vypouštění odpadních vod v souladu s ustanovením § 12 odst. 1 písm. b) zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění, změnit nebo zrušit.

Přehled sankcí pro fyzické osoby při porušení povinností:

- **vypouštění odpadních vod bez povolení (pokuta do výše 100 tis. Kč)**
- **nezajištění zneškodnění odpadní vody v bezodtoké jímce (pokuta do výše 50 tis. Kč)**
- **vypouštění odpadních vod v rozporu s povolením (pokuta až do výše 500 tis. Kč).**

Co víme o stavbě silnice R35?

Výstavba důležité komunikace R35 v úseku z Hradce Králové na Mohelnici nabírá po dlouhých přípravách obrátky. Podle vyjádření premiéra Sobotky by její první část v Pardubickém kraji od Opatovic nad Labem po Ostrov mohla být zahájena už příští rok. Jak je to s úsekem u Sloupnice? Informací není mnoho, zato variant více.

Po slavném tažení sloupenských husitů do Prahy před deseti lety vzaly za své úvahy o budování takzvané severní varianty rychlostní komunikace R35 (po Šuráňkově kopci), která by společně se zamýšleným přivaděčem z Litomyšle obklíčila horní část Sloupnice. Příslušné orgány následně přijaly rozhodnutí o výstavbě jižní varianty, která povede mezi Sloupnicí a Litomyšlí. Možná rozhodující roli sehrála beseda s tehdejším ministrem dopravy Šimonovským v Řetově. Ačkoli je celá stavba zanesena v územních plánech a dalších studiích (například EIA hodnotící dopad na životní prostředí), o její finální podobě se stále diskutuje. V současné době se nejpravděpodobněji jeví trasování komunikace mezi Kornicemi a Končinami a dále kolem Němčic na Strakov.

Pro Sloupnici je klíčové, zda bude postavena navrhovaná křižovatka na Podrybníku u Němčic (označovaná jako Litomyšl-sever), která by měla zajistit napojení Ústí nad Orlicí, České Třebové a dalších severních oblastí kraje. V Memorandu, které v roce 2006 podepsal Pardubický kraj a Ministerstvo dopravy ČR (a také v aktuálním územním plánu Sloupnice), je zakotveno vybudování přivaděče, tedy zcela nové silnice, která by vedla od zmíněné křižovatky na Podrybníku kolem jihovýchodní části Horní Sloupnice přes Holubářův kopec a kolem hřbitova v Černoorském koutě k transformátoru, kde by se napojila na silnici do Řetůvky. Tím by mělo být zajištěno napojení Ústí nad Orlicí. Druhou variantou (bez přivaděče) je vedení dopravy od křižovatky na Podrybníku po stávající silnici II/360 (Němčice – Sloupnice – Ústí). Přínos jedné i druhé varianty je sporný – doprava by tak jako tak mu-

sela překonávat Andrlův chlum či Hrádek. Okresní město by na komunikaci mohlo být napojeno také od Libchav k Chocni a Vysokému Mýtu. Postoj Ústí se nezměnil, na vybudování přivaděče trvá.

Proti křižovatce je Česká Třebová, kam by doprava ze sjezdu na Podrybníku směřovala buď po stávající silnici přes Němčice, nebo po nové silnici kolem Němčic. V obou případech by se však jezdilo přes v zimě obtížně sjízdny kopec Kohout na světelnou křižovatku, kde by se kamiony jen těžko stáčely na současnou komunikaci I/14. Třebovští by proto k příjezdu na R35 raději využili právě silnici I/14 přes Třebovice a Opatov. Proti zamýšleným stavbám se celkem pochopitelně staví také Němčice.

Křižovatku, respektive sjezd z dálnice u Podrybníka, už nepožaduje ani Litomyšl. Ta bude na R35 napojena díky sjezdům u obcí Řídký a Strakov, třetí sjezd vnímá jako nadbytečný, navíc by silnice od křižovatky k Litomyšli zasáhla do rozvojového území města. Kromě toho by se zásadním způsobem dotkla Kornic.

Podle oficiálních plánů tedy Sloupnici stále hrozí, že bude výstavbou R35 dotčena buď zvýšením tranzitní dopravy, nebo vybudováním přivaděče kolem Vesničky. Pozitivní je, že o křižovatku na Podrybníku a přivaděč usiluje už pouze Ústí nad Orlicí. Je také otázkou, zda by Pardubický kraj, který spravuje regionální silniční síť, na stavbu přivaděčů sehnal finance. Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) Pardubického kraje, které bude podle všeho mít při rozhodnutí o konečné podobě R35 poslední slovo, neoficiálně tvrdí, že křižovatku a přivaděč z existující dokumentace vyjmout nelze, ale je možné provést změnu stavby před jejím dokončením, a tím současně plány změnit.

ŘSD otevřelo v budově stavební průmyslovky ve Vysokém Mýtě (dřívější zemědělské učiliště) informační centrum dopravních staveb, které by mělo být v provozu každou středu od 14 do 16 hodin. Informovat se o komunikaci R35 je možné také na telefonu 465 420 314. –MŠ–

Manuální zručnost se musí rozvíjet od malička. Je to jako chození do baletu...

Do Sloupnice se přistěhovala před třiceti lety. Vždycky jí přála mít velkou rodinu, to se jí splnilo. Děti už jsou velké, a tak má čas, aby se věnovala svým koníčkům. Televize? Ale kdeže... Když zrovna nepečete perníčky, tvoří svíčky, šije nebo vytváří květinové výzdoby. A protože to dělá opravdu ráda a věnuje tomu veškerý svůj volný čas, výsledek vždy stojí za to. Paní MARIE ČERNÁ zkrátka vytváří samé zajímavé věci. A o tom všem bude vprávně v následujících řádkách...

Prozradte nám na úvod, čemu se ve svém volném čase věnujete?

Je toho hodně. Předně jsem maminka a „paní domu“. Moje aktivity se vždy hodně odvíjely od dětí. Když byly malé, tak jsem s nimi vyráběla to, co dokázaly. Začínaly jsme s perníčky, to bylo docela bezpečné. Později už je nemohly ani vidět (SMĚJE SE). Jedenáct měsíců v roce: pouť, Mikuláš, Vánoce, Velikonoce, pořád perníčky. Potom se dělaly výtvarné činnosti: adventní věnečky, srdíčka... A teď, když už jsou děti dospělé, se mohou schovat do pracovny a navrhovat ornáty, vyrábět svíčky a další věci.

Vaše perníčky jsou známé hlavně z tombol nejen na sloupnických plesích. Koš plný hub, pyramida ze zlatých koulí, dutá srdíčka... Člověk ani nechce věřit tomu, že je to z perníku. Jaký nejkurióznější kousek jste z perníku upekla?

Z největších perníků, které jsme kdy pekli, bych zmínila sedmdesát tři centimetrů vysoký kostel. Putoval do tomboly na maturitním plese. Dalo nám to hodně práce. Nicméně největší úspěch sklídl hřbitov kolem kostela. Byly tam i motyky, cestičky, hrobečky... Maturanti se jen ptali, jestli na náhrobcích náhodou nejsou jména učí-

telů (SMĚJE SE). Druhá největší stavba byl veliký perníkový dvůr se stodolami, přístřešky a vším, co dvůr má mít. Takhle veliké kusy, to už chce i výpočty. Je to pak taková stavebnice...

Musíte mít asi hodně zakázek...

To nejsou ani zakázky. Za mnou vždycky někdo přijde a požádá mě, jestli bych mu něco nevytvořila. A protože mě to baví, tak to ráda udělám. Upřímně, nejsem tolik cukrář, spíše si hraju na výtvarníka (SMĚJE SE). Snad to lidem i chutná, ale já se snažím i o to, aby se na tom popásly oči.

Přemýšlela jste někdy o tom, že byste se tím živila?

Kdysi, když jsem si vybírala řemeslo, jsem přemýšlela o tom, že bych šla na cukrářku. Ale protože dojezd do učiliště byl složitý a už tenkrát jsem začínala mít problémy se žaludkem, raději jsem do toho nešla. A tak jsem vyučený keramik.

Lidi, kteří by se věnovali řemeslu, je čím dál méně. Napadá Vás, jak by se dal v mladých lidech zájem o řemesla probudit?

Myslím si, že je to hodně o výchově. Fakt je ten, že pokud si to ty děti zkusí, byť by to zkazily, tak je to jen dobře. Propracovávají se k nějakému výsledku, je to lepší a lepší. To dítě roste, najde si k tomu postupně

vztah a dokáže si snáze představit, že by se takové činnosti mohlo věnovat celý život. Manuální zručnost se musí u dětí rozvíjet od malička. Já říkám, že je to jako chození do baletu (SMĚJE SE).

A Vás od malička maminka vedla k lásce k poctivému řemeslu?

Ano, vedla. Bylo nás pět dětí, a tak jsme se musely doma otáčet. Při každé příležitosti se u nás něco peklo, aby vždycky bylo dát co na stůl. Moje maminka je vyhlášená výbornými koláčky. A měla jsem tetu, která tady ve Sloupnici chodila do školy k řádovým sestřičkám. Učila se základy cukrářství. Opravdu ji to bavilo, svými krásnými dorty byla vyhlášená v širokém okolí. Mám od ní některé figle. Byla jsem vždycky zvědavá, jak se to dělá, takže jsem tetě koukala pod ruku. Tehdy jsem poprvé zjistila, že se mi to líbí. A tak jsem já sama později začala tvořit.

Méně známá je vaše činnost nejen pro sloupnickou farnost. Děláte výzdoby, vyrábíte paškály, navrhujete ornáty... Vaše výtvary se dostaly do rukou mnoha významným lidem. Můžete nám o tom povprávět?

Nechci se moc chlubit, dělám to ráda pro kohokoliv. Ale z věcí, které šly víc do světa, bych zmínila sadu ornátů ve všech mešních barvách, které jsem šila pro románskou rotundu sv. Martina a kapitulní chrám sv.

Petra a Pavla na Vyšehradě. Dokonce jsme řešili jeden problém. V rotundě je vzdálenost od kněze k veřícím výrazně menší než v bazilice, takže jsme museli propracovat ornáty do nejjemnějších detailů. V bazilice je ale vzdálenost jiná, prvky na ornátu musí být výraznější. Nakonec jsme tedy zvolili trochu jinou cestu: jako jedni z prvních v Čechách jsme na ornáty používali kovovou barvu. Do dneška tam ty ornáty slouží. Na tom jsme se dost vyřádili. Měla jsem také možnost obdarovat krajkou, kterou jsem ušila, pana kardinála Duku. Nejdál do světa se asi dostaly svíčky. Ty jsem dělala pro řádové sestřičky z různých zemí světa, které přijely navštívit sloupnickou farnost. To jsou věci, které se skutečně vydařily, mám z toho velkou radost.

Prozradíte nám, na čem teď pracujete?

Náš známý se brzy stane novoknězem ve Švýcarsku. A tak mu šijeme celou výbavu. Vzhledem k tomu, že se bude pohybovat v Alpách, v horském klášteře, musíme vybírat teplejší materiály. Takže zase trochu jiná zkušenosť.

Existuje nějaká činnost, kterou byste ráda zkusila, ale zatím jste neměla možnost?

Jako výtvarník jsem měla to štěstí vyzkoušet si mnoho věcí. Ale ráda bych si

někdy chtěla zkusit batiku, trochu se v ní vyznat. Další věci, kterou bych chtěla zkusit, jsou vitráže. Ale obojí je dost náročné a momentálně na to nezbývá čas.

Paní Černé děkuji za rozhovor a přeju jí hodně nových nápadů a úspěšných realizací!

–TEŠ–

Návrat po čtyřech letech

Přestože naši muži skončili v okresním přeboru potřetí za sebou na druhém místě, díky odhlášení mužstva Česká Třebová B z krajské soutěže jsme dostali nabídku na postup z druhého místa. A nešlo to lépe napláňovat, než že jsme si druhé místo vybojovali v přímém souboji v posledním kole s rezervou Žamberka. Vracíme se tedy po čtyřech letech do krajské 1.B třídy. Ale vraťme se v čase zpět, abychom vzpomněli, co vše tomu předcházelo.

Muži si již dlouhodobě drží v okresním přeboru stabilní výkonnost a díky tomu ob- sazují přední příčky tabulky. Také po pod- zimní části tomu nebylo jinak, když obsa- dili druhé místo s minimálním odstupem na mužstvo Brandýsa nad Orlicí. Na jaře si nejlépe vedlo mužstvo Semanína, které nakonec zvítězilo s velkým náskokem. Naši muži byli průběžně nejhůře čtvrtí, postupně vyšplhali na druhou příčku, kterou udrželi i po již zmiňovaném posledním zápase. Ra- dost z postupu ale rychle vystřídají starosti s udržením a doplněním kádru, abychom v kraji byli schopni držet krok s ostatními.

Dorostenci hráli ve společném družstvu se svými vrstevníky z Jehnědí krajskou soutěž. Spojené mužstvo, za které hraje i několik žáků, nestačilo na své soupeře a obsadilo poslední místo. Ke konci soutěže však uhrálo několik slibných výsledků, které dávají naději do dalšího ročníku, kdy budou

o rok starší. Oproti minulé sezóně se zápasy dorostenců konaly na našem hřišti a stejně tomu bude i v té následující. Za náš oddíl u mužstva působil Ivo Eliáš a Roman Vancl.

Mladší žáci hráli soutěž v mini fotbale formou turnajů pořádaných střídavě jednot- livými mužstvy. V této kategorii nejsou vý- sledky vůbec důležité, také se oficiálně ani neevidují. Podstatné je, že děti vůbec mají zájem dělat nějaký sport a hýbat se u toho. Za fotbalový klub působil u mladších žáků Zdeněk Smutný a poděkování patří také rodičům, bez jejichž pomoci by mladší žáci těžko mohli fungovat.

Jako již tradičně uspořádal oddíl kopané turnaj v minikopané, tentokrát až druhou červencovou sobotu. Turnaje se zúčastnilo 24 mužstev. Podařilo se udržet laťku nastave- nou v loňském roce. To by ale nezvládli sami členové oddílu. Velké poděkování patří všem dobrovolníkům z řad našich příznivců.

A samozřejmě nesmíme zapomenout ani na sponzory – děkujeme všem, kteří nám nějakým způsobem pomohli! Vítězem tur- naje se tentokrát stalo mužstvo Mikamoto.

Nový ročník začínají muži v sobotu 15. srpna na hřišti Libchav, dorostenci o tý- den později na domácím hřišti se spojeným mužstvem Jaroměřice/Jevíčko. Mladším žá- kům začnou turnaje až v září.

Ještě jednou mi dovolu- te, abych i za ostatní členy fotbalového oddílu po- děkoval všem těm, kteří nám pomáhají zajišťovat chod oddílu, a také těm, kteří nás v naší činnosti podporují finančně. Těšíme se další spolupráci s vámi, a také na naše fanoušky, kteří si jak doufáme, opět najdou cestu na naše zápasy.

RADOVAN JISKRA, SEKRETÁŘ SK SLOUPNICE

Kolo, nebo lehátko? Lehokolo!

Znáte tu filmovou hlášku?

„Já bych chtěl bejt hadem. Protože když had jde, tak při tom leží.“

A znáte toho mladého muže, který jezdívá po Sloupnici na kole a přitom leží?

Jmenuje se Jaromír a přes naši vesnici na svém stroji dojíždí z České Třebové do práce ve Vysokém Mýtě.

Mohl byste popsat, co je to za stroj?

Většinou se tomu říká lehokolo, ležící kolo. Tenhle konkrétní kousek vyrobila firma Azub z Uherského Brodu.

V čem se liší od obvyklých kol?

Tak kromě toho, že to na první pohled jinak vypadá a bohužel to dost budí pozornost, je hlavní výhodou aerodynamika, pohodlí a rozhled.

Opravdu je to pohodlnější?

Když si vezmete, že na kole sedíte na několik centimetrů úzkých sedlech, může to být dlouhodobě pohodlné nebo zdravé? Tady jsou podopřená celá záda, a člověk je tak schopný jet celý den, aniž by pak měl problémy chodit. Není to dobré na silové šlapání, ale to se dá upravit převody. Já mám klasických 3×8. Nevýhodou je vyšší hmotnost – kolem dvaceti kilo.

Není na lehokole problém udržet rovnováhu?

Říká se, že většina lidí se to naučí za čtvrt hodiny. Není to žádný cirkusácký výkon.

Jak je to s provozem na silnici?

Jako s normálním jízdním kolem. Po silnici to jezdit může, v mém případě je vybavené všemi odrazky, blatníky, zvonkem, brzdami. Složitější je to v případě závodů, kam pořadatelé občas nechtějí lehokola pustit. Na internetu se lze dočíst, že někdy kolem roku 1930 byla lehokola konkurenční vývojová větev ke klasickým kolům a byla tak úspěšná, že vyhrávala závody i navzdory kvalitám jezdce. Tak to cyklistická federace zakázala a zákaz platí dodnes.

Kolik kilometrů za sezonu naježdíte?

Jak který rok... Kolem deseti tisíc.

–MŠ–

© Město Ústí nad Orlicí / Lukáš Prokeš

Sloupenské zvony hodinové – cimbály

Zvon hodinový oznamuje každou uběhlou čtvrt hodinu, připomíná nám tu starou moudrost o čase: „Všeliká věc má jistý čas a každé předsevzetí pod nebem svou chvíli.“ Hodiny pořízené nákladem obce jsou na kostelní věži ve Sloupnici od roku 1847. K odbíjení čtvrtí a celých hodin se od počátku využívalo zvonů kostelních. Když patron kostela po čase zjistil, jak denních 396 úderů kladiv zvony značně poškozuje, zakázal je k tomuto účelu používat.

V lednu 1865 se obecní představenstvo a zastupitelstvo usneslo pořídit dva hodinové cimbály, které by lidem dále poskytovaly časovou orientaci. Zhotovení bronzových cimbálů bylo objednáno u Ignáce Hilzera, zvonáře v Novém Vdeňském městě. Ze tří cenových nabídek jeho byla nejlepší. Kromě nejnižší ceny nabídl zaslání hotového díla na svůj náklad „železnou dráhou“ do Svitav. Cimbály pohárovitého tvaru o celkové hmotnosti 892 liber (500 kg) byly přivezeny ze svitavského nádraží do Sloupnice dne 29. května 1865 (150leté výročí v den Nocí kostelů). Zvonaři se za práci a materiál zaplatilo 717 zlatých, 88 krejcarů r.č., dolní část obce přispěla částkou ve výši jedné třetiny a horní uhradila zbytek.

Ignác Hilzer (1810–1880) koupil roku 1841 od Jakoba Korrentsche malou dílnu na odlévání zvonů. Časem ji pozvedl na jednu z nejvýznamnějších zvonáren v monarchii. Odlévala zvony nejen pro celou monarchii, ale i do Turecka, Indie a Japonska. Zvonárnu roku 1871 převzal syn Peter Hilzer.

Pro cimbály bylo upraveno místo opatřené stříškou na venkovní severní stěně věžní. Litomyšlská městská rada je dovolila zavěsit a tam připojit k bicímu stroji, až když se obec písemně zavázala, že nosnou konstrukci i se stříškou bude v budoucnu udržovat v dobrém stavu. Cimbály byly vytaženy na věž 1. srpna téhož roku. Odbíjení zprovoznil Ignác Krahulec, podruh ze Sloupnice, který se vyznal v hodinářství, ale velmi dlouho se s tím předěláváním zabýval.

Cimbál větší – do roku 2013 sloužil k odbíjení celých hodin. Výška 65 cm, průměr 92 cm. Zvon je zavěšen na koruně se čtyřmi uchy s rameny ztvárněnými v masky. Čepec a věnec zdobí neohraničený úzký ornamentální pás, na plášti je dvouřádkový nápis: AUF KOSTEN DER GEMEINDE SLAUPNITZ a pod ním letopočet 1865. Nápis v překladu zní: „Na náklady obce Sloupnice“.

Cimbál menší – do roku 2013 sloužil

k odbíjení čtvrtí. Výška 50 cm, průměr 72 cm. Zvon je zavěšen na koruně se čtyřmi uchy s rameny ztvárněnými v masky. Čepec zdobí neohraničený úzký ornamentální pás, věnec a plášt jsou hladké.

Bronzové cimbály se v 1. světové válce považovaly za zvony signální, rekvizici nepodléhaly. Ve 2. světové válce je každý vlastník, stejně jako bronzové zvony, musel přihlásit a po výzvě odevzdat. Neuposlechnutí tohoto příkazu bylo trestáno vysokou pokutou nebo vězením. Obec své dva hodinové zvony nepřihlásila. V květnu 1942 zemřela představená zdejšího kláštera. Pohřbu ve Sloupnici se zúčastnil její synovec Richard Bienert, ministr vnitra. Představitelé obce tehdy a v následujících dnech zažili mnoho strachu, oběvadž každých 15 minut při smutečním obřadu bylo slyšet hlasité odbíjení věžních hodin svědčící o porušení vládního nařízení z 26. listopadu 1941, č. 419 Sb. Naštěstí vše dobře dopadlo.

Mechanický hodinový stroj z poloviny 19. století byl v roce 2000 vyřazen z provozu. Místo něho byl na náklad obce instalován nový věžní hodinový stroj elektronický, řízený radiočasem. Výhodou elektronických hodin je trvalý a přesný chod bez natahování. Tím zanikla funkce potahovače hodin. V srpnu 2013 bylo předěláno odbíjení celých hodin a půlhodin (jedenkrát) na malý cimbál pomocí elektromagnetického bicího stroje.

JOSEF HOLUB

Rodinné centrum Kopretina

Stalo se...

V červnu se RC Kopretina s tvořivou dílnou pro děti zúčastnilo **dětského dne** pořádného místní pobočkou ČČK. Akce se konala na fotbalovém hřišti. RC Kopretina prostřednictvím plakátů představilo svou již desetiletou činnost ve Sloupnici.

Koncem školního roku proběhlo v RC Kopretina a jejím okolí „**Loučení se školním rokem**“ – zábavné odpoledne pro děti spojené s opékáním buřtů a soutěžení a tvořením pro děti. Akce se zúčastnili také rodiče dětí.

Druhý a třetí týden v červenci se v RC konal „**příměstský**“ **tábor** pro děti. Děti si užily her, zpívání, tvoření a také koupání na koupališti v Litomyšli. Ve čtvrtek 9. července děti z tábora a další zájemci ze Sloupnice jeli na **výlet do ZOO Dvůr Králové**.

Plánujeme kroužky v RC Kopretina

Šikovné ručičky

Kroužek tvoření pro menší děti – od 5 do 8 let.
Vyrábění ozdob, dárečků, drobností, dekorací.
Tvoření z korálků, FIMA, filcu, papíru a dalších zajímavých materiálů.

Divčí tvořivá dílnička

Kroužek tvoření pro dívky od 9 do 15 let.
Vyrábění šperků, ozdob, dárečků, dekorací apod.
Tvoření z korálků, FIMA, filcu, keramiky a dalších zajímavých materiálů. Šití, korálkování, quilling atd.

Hrátky se zvířátky

Kroužek pro děti od 5 do 7 let.
Děti se hravou formou seznámí s domácími i divokými zvířátky, s jejich potřebami a chováním. Součástí kroužku je péče o zvířátka ze ZOO koutku v RC (morčata, křečci, vodní želvička).
Návštěvy zvířecích mazlíčků u chovatelů ve Sloupnici.

Chovatelský kroužek

Kroužek pro děti od 8 do 12 let.
Péče o křeččky, morčata, králíka, seznámení s různými druhy domácích mazlíčků a jejich potřebami, poznávací hry o zvířátkách domácích i divokých, tvoření, výlety za zvířátky.

Kroužek tanečních a pohybových her

Kroužek pro děti MŠ a 1.–2. třídy ZŠ.
Tělocvična ZŠ, zajistíme odvod dětí ze školky do tělocvičny.

Kroužky budou zahájeny v říjnu 2015. Plakát s podrobnými informacemi najdete v průběhu září na autobusovém nádraží, ve školce a v Konzumu, dětem budou ve škole rozdány letáčky.

S PŘÁNÍM KRÁSNÉHO LÉTA
HELENA DOLEČKOVÁ
A **MARCELA PAVELKOVÁ**

SDH Dolní Sloupnice Vás zve ke své hasičské zbrojnici na

Loučení s létem

v sobotu 29. srpna od 14 hodin

Na děti čekají hry i tradiční zakončení s pěnou.

Večer zahraje k tanci a poslechu Pony Express.

Divadelní spolek Doveda Sloupnice

Vás zve na derniéru představení

Peklo, s.r.o. aneb někdo si myslí, že čert se má
v sobotu 5. září v 19 hodin v areálu Na Mlejnici

Český červený kříž Horní Sloupnice zve všechny děti a jejich rodiče na

Loučení s létem

v neděli 6. září odpoledne

V areálu Na Mlejnici budou připraveny hry pro děti, tradiční
bramboráky i další občerstvení.

SDH Horní Sloupnice Vás zve na:

- **Oslavy 135 let sboru**
v sobotu 15. srpna od 17 hodin proběhne v areálu
Na Mlejnici ukázka hasičské techniky, předvedení družstva
psovodů a ukázka military. Následuje pouťová zábava
s kapelou Vepřo-knedlo-zelo.
- **Vinobraní**, které se uskuteční 26. září od 20 hodin.
Hraje kapela Betl band.

Generální partner MR v orbě 2015

42. ročník Mistrovství republiky v orbě
13. MČR v orbě koňmi a 5. ročník MČR v orbě historickou technikou

Akce se koná pod záštitou ministra zemědělství Ing. Marjana Jurečky

10. října 2015 – Dolní Újezd u Litomyšle

Slavnostní zahájení MR se uskuteční v 10.00 hodin na pozemcích Zemědělského družstva Dolní Újezd u Litomyšle.

Oficiální trénink v pátek 9.10.2015

Slavnostní losování parcel v pátek 9.10.2015 od 20.00 hodin v sokolovně v Dolním Újezdu.

Partneři společnosti pro orbu

ME 2015 19. - 20.9. Holandsko
MS 2015 3. - 4.10. Dánsko

www.orba-cr.cz

Společenská kronika

květen, červen 2015

Dne 13. července 2015
uplynulo již 25 let,
kdy nás navždy opustila

Helena Fišerová

Děkujeme všem, kteří jí věnují
tichou vzpomínku.
S láskou vzpomíná manžel,
synové a sourozenci.

NAROZENÍ

Jiří Millich, Rozálie Škeříková

ŽIVOTNÍ JUBILEA KVĚTEN 2015

75 let
Marie Burešová, Jan Král

80 let
Ladislav Betlach, Bohuslav Bohuněk

85 let
Ludmila Hebková

87 let
Jindřich Šmöger

ŽIVOTNÍ JUBILEA ČERVEN 2015

70 let
Jan Mikulecký

75 let
Alena Lamplotová, Jan Beneš

80 let
Zdeňka Sýkorová

85 let
Libuše Hudečková

86 let
Milada Dolečková

87 let
Anna Mikulecká

88 let
Jan Seifert

89 let
Ludmila Šmejdiřová

Zlatou svatbou oslavili 50 let
společného života manželé
František a Marie Šafářovi.

ÚMRTÍ

Rozloučili jsme se se zemřelými
spoluobčany:

Annou Novotnou, Antonínem Rykalou,
Marií Dlouhou, Ladislavem Dvořákem

Redakční poznámky

- Články a fotografie zasílejte v elektronické podobě.
- Příspěvky, prosíme, zasílejte nejpozději do dne uzávěrky příštího čísla. Nemůžeme zaručit, že příspěvky dodané po datu uzávěrky, budou otištěny.
- Své příspěvky konzultujte s dostatečným časovým předstihem s redakcí. Redakce si vyhrazuje právo výběru jednotlivých příspěvků.
- Cena za otištění inzerátu je 200 Kč pro místní, 500 Kč pro ostatní.

Uzávěrka příštího čísla Sloupnického PELMELU je 20. září 2015.

Další číslo Sloupnického PELMELU vyjde 9. října 2015.

Příspěvky, připomínky a dotazy zasílejte na adresu

pelmel@sloupnice.cz

Sloupnický PELMEL je časopis obce Sloupnice. Vychází šestkrát ročně. Vydání 4. čísla 17. ročníku – 11. srpna 2015.
Místo vydání – Sloupnice 196, IČ: 038 130. Registrováno referátem kultury Okresního úřadu Ústí nad Orlicí pod reg. č. 10/1991.
Náklad 350 výtisků. Cena 5 Kč.

Redakce: Martin Škeřík, Tereza Štochlová, Jaroslav Novák

Grafická úprava a sazba: Petr Bartoň, [claim](#)

Tisk: Tiskárna Osík